

ÎNCHEIERE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Cruticov Alexandr împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

constată:

La data de 22 iunie 2018 Cruticov Alexandr a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, dispune de actele necesare pentru a beneficia de pensie pentru limită de vârstă și, anume, certificatul cu privire la salariu nr.16 din 17 octombrie 2012 pentru perioada iunie 1992-iulie 1995 și aprilie 1996-octombrie 1996, eliberat de către SRL „Pământul Viu” și certificatul nr. 12 din 17 decembrie 2012 pentru perioada august 1993-decembrie 1998, eliberat de către SRL „Torța”, pentru a fi incluse în stagiul de muncă conform prevederilor art. 52 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, care au fost prezentate pârâtului.

A susținut că, la stabilirea și calcularea pensiei, pârâtul urma să țină cont de formula de calcul a pensiei pentru limită de vârstă în condițiile art. 53 alin. (2) din Legea precitată, formulă care a fost ignorată la calcularea pensiei de către pârât.

A afirmat că, la data de 27 aprilie 2018 a înaintat pârâtului o cerere prealabilă, solicitând recalcularea cuantumului pensiei stabilite cu includerea în calcul a perioadei de activitate 1992-1998, precum și indexarea pensiei noi stabilite.

A menționat că, la data de 03 mai 2018 pârâtul a recepționat cererea prealabilă, însă nu a dat niciun răspuns.

A solicitat recalcularea pensiei, cu includerea în calcul a perioadei de activitate 1992-1998, cu indexarea pensiei noi stabilite, de la apariția dreptului la pensie.

Prin hotărârea din 21 martie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani acțiunea depusă de către Cruticov Alexandr a fost admisă și a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze lui Cruticov Alexandr pensia, cu includerea în calcul a perioadei de activitate 1992-1998 în cadrul SRL „Torța” și SRL „Pământul Viu”, precum și indexarea pensiei noi stabilite de la data apariției dreptului la pensie.

Prin decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Instanța de apel a concluzionat că, acțiunea înaintată de către Cruticov Alexandr a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen și cu respectarea procedurii prealabile. Mai mult, legislația națională prevede că, dreptul la pensie este imprescriptibil.

Totodată, instanța de apel a reținut că, Casa Națională de Asigurări Sociale, în răspunsul la cererea prealabilă, nu a invocat tardivitatea acesteia la faza extrajudiciară.

Instanța de apel a stabilit că, conform deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale din 01 noiembrie 2012 privind stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă lui Cruticov Alexandr, la stabilirea acesteia nu i-a fost inclusă în calcul perioada de activitate din anii 1992-1998, în cadrul SRL „Torța” și SRL „Pământul Viu” (f. d. 53, 54).

Afară de aceasta, instanța de apel a reținut că, conform actelor de verificare a documentelor la SRL „Torța” și SRL „Pământul Viu” din 21 decembrie 2012, întocmite de către angajații organului de asigurări sociale, Cruticov Alexandr într-adevăr a activat la întreprinderile menționate și sumele indicate în certificatele de salariu, eliberate lui Cruticov Alexandr coincid cu sumele reflectate în registrele de evidență a retribuțiilor prezentate la control (f. d. 55, 56).

Instanța de apel a mai reținut că, prin ordinul nr. 3 din 02 aprilie 2003 al SRL „Pământul Viu” s-a dispus pregătirea documentației acumulate pe parcurs pentru perioadele anilor 1992-1997 pentru arhivare, pentru păstrarea provizorie și selectarea pentru nimicire, iar conform pct. 2 din ordinul menționat, s-a dispus că, documentația ce ține de evidența salariului angajaților prezentată în format diferit pentru diverse perioade, aceste cărți, formate-foi alocuri deteriorate, îngălbenite, rupte, care nu corespund întocmai cerințelor termenului de păstrare pentru o perioadă de 75 de ani să fie transcrise cu același conținut în registre noi de salariu (f. d. 16).

La fel, instanța de apel a menționat că, situație similară reiese și din ordinul nr. 7 emis de SRL „Torța” la data de 02 aprilie 2003 (f. d. 7).

Instanța de apel a constatat că, nu poate fi reținut argumentul invocat de către Casa Națională de Asigurări Sociale precum că, aceasta pune la îndoială veridicitatea certificatelor salariale, eliberate lui Cruticov Alexandr de către SRL „Torța” și SRL „Pământul Viu” și acestea nu pot fi luate în calcul la stabilirea stagiului de cotizare pe motiv că, la momentul verificării acestora, cărțile de salariu și conturile personale de evidență contabilă au fost prezentate în copie, or, după cum a fost stabilit anterior, în baza ordinului SRL „Pământul Viu” nr. 3 din 02 aprilie 2003 și a ordinului SRL „Torța” nr. 7 din 02 aprilie 2003, acestea au fost transcrise cu același conținut în registre noi de salariu.

La data de 17 octombrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, iar la data de 23 noiembrie 2019 a depus recurs motivat împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului a indicat că, soluția instanțelor ierarhic inferioare este eronată.

A menționat că, luând în considerare că, stagiul de cotizare confirmat pentru stabilirea pensiei i-a fost adus la cunoștință lui Cruticov Alexandr după stabilirea pensiei și, anume, la data eliberării legitimației de pensionar și a carnetelor de muncă, se constată

că, acțiunea în judecată privind recalcularea pensiei este depusă peste termenul de prescripție, atât a termenului de prescripție prevăzut de Legea contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000, cât și termenul general de prescripție de 3 ani, prevăzut de Codul civil, acțiunea în judecată fiind depusă în instanță de către Cruticov Alexandr peste 5 ani.

A susținut că, odată ce este dovedit cu certitudine că, intimatul a omis termenul de prescripție și recurentul-pârât a invocat aceasta întru apărarea sa, se consideră stins dreptul subiectiv la apărarea intereselor sale pe calea acțiunii civile.

A afirmat că, dreptul la recalcularea pensiei nu poate fi asimilat dreptului la pensie și declarat ca fiind imprescriptibil și inalienabil, asemănător dreptului de proprietate în sensul art.1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

A relevat că, nu este clar care ar fi actul administrativ al autorității publice, cu care intimatul nu este de acord, dat fiind faptul că, acesta la momentul stabilirii pensiei – 2012 cunoștea atât stagiul de cotizare, cât și venitul asigurat, care a stat la baza stabilirii pensiei.

A declarat că, intimatul este beneficiar de pensie pentru limită de vîrstă, pentru un stagiul de cotizare realizat până la data de 01 ianuarie 1999 de 28,8 ani și după data de 01 ianuarie 1999 de 12,3 ani (în total 41,1 ani).

A notat că, începând cu data de 01 aprilie 2017, la stabilirea sau reexaminarea pensiei pentru limită de vîrstă pentru perioada de activitate de până la data de 01 ianuarie 1999 nu se mai prezintă certificatele de salariu, deoarece acestea nu se iau în calcul. Or, intimatul solicită recalcularea pensiei în baza Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998, dar la moment, Legea menționată nu prevede recalcularea pensiei cu includerea în calcul a certificatelor de salariu.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la data de 15 octombrie 2019 și a fost notificată recurentei la data de 18 noiembrie 2019, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire, anexată la materialele dosarului (f. d. 163), respectiv, recursul motivate depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, la data de 23 noiembrie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic